

2020

Kotolahden teollisuusalueen hyönteisarviointi 2020

Petri Parkko

 Luontoselvitys
KOTKANSITTI

19.10.2020

1. Taustoja

Kotkan kaupungilla on käynnissä Kotolahden teollisuusalueen kaavoittaminen. Alue oli mukana Meritullentien yleissuunnitelmassa, josta on laadittu luontoselvitys vuonna 2016 (Parkko 2016). Luontoselvityksessä todettiin radan varressa olevalla kentällä esiintyvän uhanalaisten perhoslajien ravintokasveja. Kotkan kaupunki tilasi aluetta koskevan hyönteisarvioinnin 4.6.2020.

2. Menetelmät ja aineisto

Hyönteistarkistuksen maastotyöt tehtiin 28.6.2020, jolloin kenttä kierrettiin maastossa jalkaisin läpi havainnoiden putkilokasveja ja hyönteisiä. Kasvillisuutta haavittiin lyöntihaavilla ja lisäksi havainnoitiin paljain silmin erityisesti hernekasvien tyviä.

Maastotyöt ja raportoinnin teki luontokartoittaja (eat) Petri Parkko. Eliölajien uhanalaisuus raportissa perustuu 2019 arviointiin (Hyvärinen ym. 2019) ja nimistö on Suomen lajitietokeskuksen (Laji.fi) mukaan. Raportin luontokartta on tulostettu Karttapalvelu Karpalossa (© Maanmittauslaitos, SYKE).

Raportissa käytettyjä lyhenteitä: EN = erittäin uhanalainen; NT = silmälläpidettävä; * = luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltava.

3. Alueen kasvillisuuden yleiskuvaus (kartta 1)

Alue 1: ks. 4. Erityisesti suojeltavan hyönteislajin lisääntymispaikka.

Alue 2: ks. 5. Uhanalaislajisto.

Alue a: Aidatun alueen pohjoispuolen sorapohjaisella kentällä kasvaa runsaasti koivun ja pajujen taimia sekä hietakastikkaa (*Calamagrostis epigejos*) ja nurmirölliä (*Agrostis capillaris*). Uhanalaisille hyönteislajeille tärkeitä ravintokasveja esiintyy hyvin vähän.

Alue b: Aidatulla alueella kasvaa enimmäkseen koivun ja pajujen taimia (kuva 1).

Alue c: Radan varrella kasvaa koivun ja pajujen taimia sekä heinäkasvillisuutta sorapohjalla. Aluetta on myös paikoin sepelöity. Mäkikuisma (*Hypericum perforatum*) ja nurmimailanen (*Medicago lupulina*) kasvavat runsaana ja aivan radan varressa esiintyy karvaskallioista (*Erigeron acris*). Alueella kasvaa paljon harvinaista sädekallioista (*Erigeron annuus*) (raportin kansikuva).

Kuva 1. Aidatulla alueella kasvaa paljon koivun ja pajujen taimia. Kotolahti 28.6.2020 © Petri Parkko

4. Erityisesti suojeltavan hyönteislajin lisääntymispaikka

Sinisiipisirkan (*Sphingonotus caeruleus*)* lisääntymispaikka (kartta 1, kohde 1)

Sorapohjaisella, mutta eteläosastaan sepelöidyllä, kentällä havaittiin 28.6.2020 kaksi sinisiipisirkan toukkaa (raportin kansikuva). Tämä osoittaa lajin lisääntyneen alueella.

Sinisiipisirkka oli 2010 uhanalaisarvioinnissa arvioitu erittäin uhanalaiseksi EN, mutta laji on sen jälkeen levittäytynyt nopeasti laajalle alueelle Kaakkois-Suomessa; uusimmassa 2019 arvioinnissa se arvioitiinkin elinvoimaiseksi LC. Kotkasta on yksi aiempi havainto lajista vuodelta 2018 (Laji.fi/ Petri Parkko).

Alueella kasvaa lehtipuiden ja pajujen taimia, paljon nurmirölliä, monin paikoin ketotyräruhoa (*Heriaria glabra*) sekä vähän hietakastikkaa, ahopäivänkakkaraa (*Leucanthemum vulgare*) ja ketomarunaa (*Artemisia campestris*). Kausikosteissa painaumissa esiintyy mm. luikkia (*Eleocharis*). Aivan pohjoisreunassa kasvaa keltamaitetta (*Lotus corniculatus*). Alueella kasvaa paikoin harvinaista sädekallioista (*Erigeron annuus*) (raportin kansikuva).

Kuva 2. Palkohammaslode löytyi ensimmäisen kerran Kymenlaaksosta. Kuvassa lajin nymfi. Kotolahti 28.6.2020 © Petri Parkko

0,2 0 0,10 0,2 km

Kartta 1. Kotolahden alueen merkittävät hyönteisalueet 1 ja 2, palkohammasluteen lisääntymispaikka 3 sekä kasvillisuusalueet a, b ja c.

5. Uhanalaislajisto

5.1. Uhanalaiset ja silmälläpidettävät NT lajit

Pensaskerttu (*Sylvia communis*) NT

Kentän reunassa lauloi yksi pensaskerttukoiras 28.6.2020.

Palkohammaslode (*Coriomeris denticulatus*) NT (kartta 1, kohde 3)

Kartan 1 paahdealueelta 2 löytyi 28.6.2020 kolme aikuista ja kaksi nymfiä (kuva 2). Laji elää hernekasveilla. Palkohammaslode on Suomessa harvinainen lounainen laji, jonka kanta on vahvin Ahvenanmaalla. Kotkan havainto on ensimmäinen Etelä-Karjalan eliömaakunnasta (EK).

Kuva 3. Kohteen 2 ketomarunaa kasvava osa. Kotolahti 28.6.2020 © Petri Parkko

Potentiaalinen uhanalaiskohde (kartta 1, kohde 2)

Kohteella on suuri uhanalaisten hyönteislajien esiintymisen todennäköisyys, sillä merkittäviä ravintokasveja esiintyy useita. Heinäkasvillisuuden lisäksi alueella kasvaa runsaasti karvaskallioista ja nurmimailasta sekä monin paikoin keltamaitetta ja ketomarunaa.

Karvaskallioisella elää kallioishietakoi (*Gnorimoschema nordlandicolellum*) EN ja keltamaitteella mm. maitekiiltokääriäinen (*Cydia succedana*) EN*. Ketomarunalla elää useita erityisesti suojeltavia perhoslajeja, joista on tehty havaintoja Kotkassa.

6. Päätelmät ja suositukset

Suurin osa Kotolahden kentästä kasvaa puiden ja pajujen taimia ja uhanalaisten hyönteislajien ravintokasveja esiintyy vähän. Alueen edustavuus hyönteismielessä on laskenut selvästi vuoden 2016 selvitykseen verrattuna. Korvaavat paahdealueet vaatisivat säännöllistä hoitoa ja erityisesti puiden taimien poistamista. Kentällä on potentiaalia erityisesti uhanalaisille pikkuperhosille, sillä alueella kasvaa useita merkittäviä kasvilajeja. Kartan 1 kohde 2 arvioitiin alueen merkittävimmäksi osaksi.

Sinisiipisirkka on tällä hetkellä luonnonsuojeluasetuksella erityisesti suojeltava laji, mutta ei enää tulevassa asetuksessa. Tästä syystä Kotolahden esiintymää ei tulla ELY-keskuksen toimesta rajaamaan. Sinisiipisirkalle sopivaa habitaattia on melko laajalti myös ratavarressa.

Hyönteisten kannalta tärkeintä olisi, että tulevaisuudessa osa kentästä säilyisi esim. kaavamääräyksillä sorapohjaisena ja sitä hoidettaisiin. Ketomarunan ja karvaskallioisen säilyminen edellyttää koivun ja pajujen taimien poistamista muutamien vuosien välein.

7. Lähteet

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Parkko, P. 2016: Mt 355 Kotkan Merituulentie YS: Luontonselvitykset. Selvitysraportti – Kaakkois-Suomen ELY-keskus.